

Tämä artikkeli on alkuperäisen artikkelin rinnakkaistallenne. Kyseessä on käsikirjoitusversio, josta puuttuvat artikkelin mahdolliset kuvat ja jossa saattaa olla pieniä eroavaisuuksia lopulliseen artikkeliin verrattuna.

Viite

Lauhanen, R. 2017. Suomi 100, Metla 100. Ilkka 27.3.2017, s. 9

SeAMK

SEINÄJOEN AMMATTIKORKEAKOULU
SEINÄJOKI UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

www.seamk.fi

verkkolehti.seamk.fi

Suomi 100, Metla 100

Metsätieteellinen koelaitos perustettiin lokakuussa 1917, mutta sen toiminta käynnistyi kunnolla vasta vuonna 1918 Suomen itsenäistymisen vaikean alun jälkeen. Sain itsekin kokea historian havinaa Ylistarossa Tammissunnuntai-dokumentin yhtenä avustajana niin suojeluskuntalaisen roolissa kuin venäläisenä sotilaana.

Pari vuotta sitten Metsäntutkimuslaitos eli Metla fuusioitui osaksi Luonnonvarakeskusta eli Lukea. Parhailtaan kirjoitetaan Metlan historiaa. Lukeen siirtynyt MTT:n Ylistaron toimipaikka täyttää 90 vuotta.

Metla kehitti valtakunnan metsien inventointijärjestelmän (VMI) 1920-luvulla, kun piti tutkia puuvarojen riittävyyttä nuoren Suomen metsäteollisuuden kasvun tarpeisiin. Inventointi kartoitti metsäkasvit 1950-luvulla.

Kun Suomi menetti sotien jälkeen noin kaksi miljoonaa suohehtaaria Neuvostoliitolle, oli aloitettava puuntuotannon lisäämistoimet. Metla käynnistikin mittavat suometsien ojitus- ja lannoituskokeet osana puuntuotanto-ohjelmia 1960- ja 1970-luvuilla.

Euroopan metsäkuolemat johtivat alan happosadetutkimuksiin 1980-luvulla. Yhteiskunnan moniarvoistuminen käynnisti metsien monikäyttöä, luonnon monimuotoisuutta ja metsätalouden ympäristövaikutuksia koskevat hankkeet.

Metlan hajasijoittaminen alkoi jo 1961, kun Alkkiaan perustettiin suometsäkoeasema. Suonenjoki sai koetaimitarhan joskus 1969. Punkaharju tunnettiin kansallismaiseman lisäksi Metlan puulajipuistosta. Rovaniemellä tutkittiin mm. Lapin metsämatkailua. Kannuksen energiametsäkoeasema aloitti 1970-luvun öljykriisin seurauksena. Lopulta Metlan pääkonttorikin hajasijoitettiin Helsingin Unioninkadulta Vantaan Tikkurilaan.

Metla perusti osan kansallispuistoistamme ainakin Pallastunturille ja Kolille. Ylistarolaislähtöinen ylimetsänhoitaja Kauko Luoma ideoi aikanaan Saariselän matkailukaupungin.

Metla muistetaan ylijohtajistaan, joista Olli Heikinheimo ja Erik Lönnroth aloittivat uransa Tuomarniemellä. Ehdin olla Metlassa yli kymmenen vuotta, ja sain vielä tavata Viljo Holopaisen, Aarne Nyysösen ja Olavi Huikarin. Ylijohtaja Eljas Pohtilan kanssa satuin ainakin Saksaan ja Malesiaan. Väitöskirjani teon lomassa näin Eljasta usein Saariselän laduilla. Nuo arvostetut ylijohtajat ja metsäherrat ovat jo edesmenneitä. Hannu Raitiosta tuli Metlan viimeinen ylijohtaja.

Metla ja Luke ovat tuottaneet metsiä koskevaa tutkimustietoa yhteiskunnan käyttöön pian sata vuotta, eikä suotta. Tutkijat tutkivat, mutta käytäntö tekee aina lopulliset päätökset vaikkapa biojalostamon sijoituspaikasta.

Nyt hajasijoitusten aika on ohi. Luke on siirtynyt osin kriittisen massan nimissä yliopistojen ja yliopistokeskusten yhteyteen. Erilaisten osaamisten yhdistäminen mahdollistaa monitieteiset tutkimusohjelmat kansallisen biotalousstrategian tueksi.

Seinäjoesta tuli mm. tutkimusnäytöillä ja ruokakärjellä Luonnonvarakeskuksen strateginen paikkakunta.

Luke korosti syksyn tilaisuudessaan myös turvemaiden puunkorjuututkimusten tärkeyttä maakunnassamme.

MMT Risto Lauhanen, SeAMKin Ruokayksikön tutkimus- ja kehittämispäällikkö sekä Helsingin yliopiston dosentti.